

22142954

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

**CLASSICAL GREEK
STANDARD LEVEL
PAPER 2**

Tuesday 6 May 2014 (morning)

1 hour 30 minutes

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Answer three questions from two genres only. Each question is worth *[15 marks]*.
- The maximum mark for this examination paper is *[45 marks]*.

Answer **three** questions from **two** genres **only**. These questions should be taken from the **two** genres you have studied.

Genre: Epic

Question 1. Homer *Odyssey* 9.272–293

ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεί θυμῶ·
 “νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
 ὅς με θεοὺς κέλευαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι·
 275 οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν
 οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἢ πολὺ φέρτεροί εἰμεν·
 οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
 οὔτε σεῦ οὔθ' ἐτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
 ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπη ἔσχεσ ἰὼν ἐυεργέα νῆα,
 280 ἢ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ καὶ σχεδόν, ὄφρα δαείω.”
 ὥς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ' οὐ λάθην εἰδότα πολλά,
 ἀλλὰ μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι·
 “νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
 285 ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν·
 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.”
 ὥς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεί θυμῶ,
 ἀλλ' ὅ γ' ἀναΐξας ἐτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε,
 σὺν δὲ δῦω μάρψας ὥς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
 290 κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
 τοὺς δὲ διὰ μελεῖστί ταμῶν ὠπλίσσατο δόρπον·
 ἦσθιε δ' ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν,
 ἔγκατὰ τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόντα.

- (a) πολὺ φέρτεροί εἰμεν (line 276). Referring to the Cyclopes' role in mythology, explain the boastful remark. [3 marks]
- (b) Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος (line 277). Why should Polyphemos need to fear the wrath of Zeus at this precise moment? [3 marks]
- (c) Give **four** characteristics that describe Polyphemos in this extract. No quotation of the Greek text is required. [4 marks]
- (d) Explain, by quoting the Greek text, in what ways Odysseus is portrayed differently in the words of Polyphemos and of Odysseus himself. [3 marks]
- (e) Scan τοὺς δὲ ... οὐδ' ἀπέλειπεν (lines 291–292). [2 marks]

Genre: Epic**Question 2. Homer *Odyssey* 9.500–521**

500 ὡς φάσαν, ἀλλ' οὐ πείθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ·
“Κύκλωψ, αἶ κέν τις σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ὄφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
505 φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
υἶὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκί' ἔχοντα.”
ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οἰμῶξας ἠμείβετο μύθῳ·
“ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἰκάνει.
ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠὺς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη ἐκέκαστο
510 καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
ὃς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
ἀλλ' αἰεὶ τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκὴν·
515 νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικος
ὄφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσσεῦ, ἵνα τοι παρ ξείνια θείῳ
πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν ἐννοσίγαιον·
τοῦ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς εὐχεται εἶναι.
520 αὐτὸς δ', αἶ κ' ἐθέλῃσ', ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.”

- (a) ὡς φάσαν (line 500). Who is the subject of this verb? Give **three** details about what has happened immediately before this line. [4 marks]
- (b) Explain the meaning of the word ξείνια (line 517). [2 marks]
- (c) ἀλλ' οὐ πείθον ... ἔχοντα (lines 500–505). Give **two** undesirable consequences of Odysseus's words and **two** possible reasons for his behaviour. [4 marks]
- (d) How does Polyphemus describe Odysseus in line 515? Give **two** Greek words with English translation. [2 marks]
- (e) Translate τοῦ γὰρ ... ἀνθρώπων (lines 519–521). [3 marks]

Genre: Historiography**Question 3. Herodotus 7.43–44**

- ἀπικομένου δὲ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ ποταμὸν Σκάμανδρον, ὃς πρῶτος ποταμῶν, ἐπεῖτε ἐκ Σαρδίων ὀρμηθέντες ἐπεχείρησαν τῇ ὁδῷ, ἐπέλιπε τὸ ῥέεθρον οὐδ' ἀπέχρησε τῇ στρατιῇ τε καὶ τοῖσι κτήνεσι πινόμενος· ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ὡς ἀπίκετο Ξέρξης, ἐς τὸ Πριάμου Πέργαμον ἀνέβη ἴμερον ἔχων θεήσασθαι· θεησάμενος δὲ καὶ πυθόμενος ἐκείνων ἕκαστα τῇ Ἀθηναίῃ τῇ
- 5 Ἰλιάδι ἔθυσσε βοῦς χιλίας, χοὰς δὲ οἱ Μάγοι τοῖσι ἤρωσι ἐχέαντο. ταῦτα δὲ ποιησαμένοισι νυκτὸς φόβος ἐς τὸ στρατόπεδον ἐνέπεσε. ἅμα ἡμέρη δὲ ἐπορεύετο ἐνθεῦτεν, ἐν ἀριστερῇ μὲν ἀπέργων Ῥοίτιον πόλιν καὶ Ὀφρύνειον καὶ Δάρδανον, ἣ περ δὴ Ἀβύδω ὄμιμος ἐστί, ἐν δεξιῇ δὲ Γέργιθας Τευκρούς. ἐπεὶ δ' ἐγένετο ἐν Ἀβύδω μέση, ἠθέλησε Ξέρξης ιδέσθαι πάντα τὸν στρατόν· καὶ προεπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνοῦ ἐπίτηδες αὐτῷ ταύτῃ προεξέδρη λίθου λευκοῦ, ἐποίησαν δὲ
- 10 Ἀβυδηνοὶ ἐντειλαμένου πρότερον βασιλέος, ἐνθαῦτα ὡς ἴζετο, κατορῶν ἐπὶ τῆς ἡϊόνος ἐθηεῖτο καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὰς νέας, θεγύμενος δὲ ἰμέρθῃ τῶν νεῶν ἄμιλλαν γινομένην ιδέσθαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετό τε καὶ ἐνίκων Φοίνικες Σιδώνιοι, ἦσθη τε τῇ ἀμίλλῃ καὶ τῇ στρατιῇ.

- (a) Translate ἀπικομένου ... πινόμενος (lines 1–3). *[3 marks]*
- (b) What **four** actions does Xerxes carry out in Pergamon? *[4 marks]*
- (c) Who are the “Magi” (Μάγοι) mentioned in line 5 and what are their major responsibilities? *[3 marks]*
- (d) ἐν ἀριστερῇ ... Τευκρούς (lines 6–8). Describe where the events narrated here take place. *[2 marks]*
- (e) Describe the seat (προεξέδρη, line 9) from which Xerxes looks at his army and fleet. *[3 marks]*

Genre: Historiography**Question 4. Herodotus 7.49**

ὁ δ' ἀμείβετο λέγων “ὦ βασιλεῦ, οὔτε στρατὸν τοῦτον, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, μέμφοιτ' ἂν οὔτε τῶν νεῶν τὸ πλῆθος· ἦν δὲ πλεῦνας συλλέξης, τὰ δύο τοι τὰ λέγω πολλῶ ἔτι πολεμιώτερα γίνεται. τὰ δὲ δύο ταῦτα ἐστὶ γῆ τε καὶ θάλασσα. οὔτε γὰρ τῆς θαλάσσης ἐστὶ λιμὴν τοσοῦτος οὐδαμῶθι, ὡς ἐγὼ εἰκάζω, ὅστις ἐγειρομένου χειμῶνος δεξάμενός σευ τοῦτο τὸ ναυτικὸν φερέγγυος ἔσται
 5 διασῶσαι τὰς νέας. καίτοι οὐκὶ ἓνα αὐτὸν δεῖ εἶναι τὸν λιμένα, ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν τὴν ἠπειρον παρ' ἦν δὴ κομίζεαι. οὔκων δὲ ἐόντων τοι λιμένων ὑποδεξιῶν, μάθε ὅτι αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρχουσι καὶ οὐκὶ ὄνθρωποι τῶν συμφορέων. καὶ δὴ τῶν δύο τοι τοῦ ἑτέρου εἰρημένου τὸ ἕτερον ἔρχομαι ἐρέων. γῆ δὲ πολεμὴ τῆδέ τοι κατίσταται· εἰ θέλει τοι μηδὲν ἀντίξοον καταστῆναι, τοσοῦτῳ τοι γίνεται πολεμιώτερη ὅσῳ ἂν προβαίνης ἐκαστέρῳ, τὸ πρόσω αἰεὶ κλεπτόμενος·
 10 εὐπρηξίης δὲ οὐκ ἔστι ἀνθρώποισι οὐδεμία πληθώρα. καὶ δὴ τοι, ὡς οὐδενὸς ἐναντιευμένου, λέγω τὴν χώραν πλεῦνα ἐν πλεονί χρόνῳ γινομένην λιμὸν τέξεσθαι. ἀνὴρ δὲ οὔτῳ ἂν εἴη ἄριστος, εἰ βουλευόμενος μὲν ἄρρωδέοι, πᾶν ἐπιλεγόμενος πείσεσθαι χρῆμα, ἐν δὲ τῷ ἔργῳ θρασὺς εἴη.”

- (a) ὁ δ' ἀμείβετο λέγων (line 1). Who is talking here? Give **three** details about what happened immediately before this line. *[4 marks]*
- (b) Translate ὦ βασιλεῦ ... γίνεται (lines 1–2). *[3 marks]*
- (c) Summarize the speaker's point of view with regard to the dangers of the sea. Support your answer by quoting the Greek text. *[3 marks]*
- (d) Summarize the speaker's point of view with regard to the dangers of the land. No quotation of the Greek text is required. *[3 marks]*
- (e) What **two** pieces of advice does the speaker give to the king with regard to this venture in the last two lines of the extract? *[2 marks]*

Genre: Tragedy**Question 5. Euripides *Hippolytus* 1–28**

ΑΦΡ. πολλή μὲν ἐν βροτοῖσι κοῦκ ἀνώνυμος
 θεὰ κέκλημαι Κύπρις οὐρανοῦ τ' ἔσω·
 ὅσοι τε Πόντου τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν
 ναίουσιν εἴσω, φῶς ὀρώντες ἡλίου,
 5 τοὺς μὲν σέβοντας τὰμὰ πρεσβεύω κράτη,
 σφάλλω δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα.
 ἔνεστι γὰρ δὴ κὰν θεῶν γένει τόδε·
 τιμώμενοι χαίρουσιν ἀνθρώπων ὕπο.
 δεῖξω δὲ μύθων τῶνδ' ἀλήθειαν τάχα·
 10 ὁ γάρ με Θησέως παῖς, Ἀμαζόνος τόκος,
 Ἴππόλυτος, ἀγνοῦ Πιπθέως παιδεύματα,
 μόνος πολιτῶν τῆσδε γῆς Τροζηνίας
 λέγει κακίστην δαιμόνων πεφυκέναι·
 ἀναίνεται δὲ λέκτρα κοῦ ψαῦει γάμων,
 15 Φοίβου δ' ἀδελφὴν Ἄρτεμιν, Διὸς κόρην,
 τιμᾶ, μεγίστην δαιμόνων ἡγούμενος,
 χλωρὰν δ' ἀν' ὕλην παρθένω ξυνὼν ἀεὶ
 κυσὶν ταχείαις θῆρας ἐξαιρεῖ χθονός,
 20 μείζω βροτείας προσπεσῶν ὀμιλίας.
 τούτοισι μὲν νυν οὐ φθονῶ· τί γάρ με δεῖ;
 ἄ δ' εἰς ἔμ' ἡμάρτηκε τιμωρήσομαι
 Ἴππόλυτον ἐν τῆδ' ἡμέρᾳ· τὰ πολλὰ δὲ
 25 πάλαι προκόψασ', οὐ πόνου πολλοῦ με δεῖ.
 ἐλθόντα γάρ νιν Πιπθέως ποτ' ἐκ δόμων
 σεμνῶν ἐς ὄψιν καὶ τέλη μυστηρίων
 Πανδίωνος γῆν πατρὸς εὐγενῆς δάμαρ
 ἰδοῦσα Φαίδρα καρδίαν κατέσχετο
 ἔρωτι δεινῶ τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασιν.

- (a) Describe Aphrodite's two-faced attitude towards mortals. [2 marks]
- (b) Scan ἔνεστι ... ὕπο (lines 7–8). [2 marks]
- (c) Explain why Aphrodite is angry with Hippolytus. Support your answer by quoting the Greek text. [3 marks]
- (d) ἄ δ' ... με δεῖ (lines 21–23). Identify and explain the dramatic effect of these words. [4 marks]
- (e) Who are the persons named in lines 24 and 26? Give **one** detail for each of them. [4 marks]

Genre: Tragedy

Question 6. Euripides *Hippolytus* 503–524

	ΦΑΙ.	ἄ μή σε πρὸς θεῶν – εὖ λέγεις γάρ, αἰσχρὰ δέ – πέρα προβῆς τῶνδ’· ὡς ὑπείργασμαι μὲν εὖ
505		ψυχὴν ἔρωτι, τὰσυχρὰ δ’ ἦν λέγης καλῶς, ἔς τοῦθ’ ὃ φεύγω νῦν ἀναλωθήσομαι.
	ΤΡΟ.	εἴ τοι δοκεῖ σοι (χρῆν μὲν οὐ σ’ ἀμαρτάνειν· εἰ δ’ οὖν, πιθοῦ μοι· δευτέρα γὰρ ἡ χάρις),
510		ἔστιν κατ’ οἴκους φίλτρα μοι θελκτήρια ἔρωτος, ἦλθε δ’ ἄρτι μοι γνώμης ἔσω, ἄ σ’ οὔτ’ ἐπ’ αἰσχροῖς οὔτ’ ἐπὶ βλάβῃ φρενῶν παύσει νόσου τῆσδ’, ἦν σὺ μὴ γένη κακή. δεῖ δ’ ἐξ ἐκείνου δὴ τι τοῦ ποθουμένου σημεῖον, ἢ πλόκον τιν’ ἢ πέπλων ἄπο, 515 λαβεῖν, συνάψαι τ’ ἐκ δυοῖν μίαν χάριν.
	ΦΑΙ.	πότερα δὲ χριστὸν ἢ ποτὸν τὸ φάρμακον;
	ΤΡΟ.	οὐκ οἶδ’· ὀνάσθαι, μὴ μαθεῖν, βούλου, τέκνον.
	ΦΑΙ.	δέδοιχ’ ὅπως μοι μὴ λίαν φανῆς σοφή.
	ΤΡΟ.	πάντ’ ἄν φοβηθεῖς ἴσθι· δειμαίνεις δὲ τί;
520	ΦΑΙ.	μή μοί τι Θεσέως τῶνδε μηνύσης τόκῳ.
	ΤΡΟ.	ἔασον, ὦ παῖ· ταῦτ’ ἐγὼ θήσω καλῶς. μόνον σύ μοι, δέσποινα ποντία Κύπρι, συνεργὸς εἶης. τᾶλλα δ’ οἶ’ ἐγὼ φρονῶ τοῖς ἔνδον ἡμῖν ἀρκέσει λέξαι φίλοις.

- (a) ἄ μή ... καλῶς (lines 503–505). What **two** things has the nurse just suggested that Phaedra do? What is Phaedra’s response? [4 marks]
- (b) Translate ἔστιν ... κακή (lines 509–512). [3 marks]
- (c) πότερα ... τόκῳ (lines 516–520). Why does Phaedra tell the nurse she could prove “too clever”? [3 marks]
- (d) Explain the meaning of the epithet ποντία Κύπρι (line 522) and to whom it refers. [3 marks]
- (e) Explain in what ways Phaedra’s behaviour in this extract is contradictory. [2 marks]

Genre: Comedy**Question 7. Aristophanes *Clouds* 60–80**

60 ΣΤΡ. μετὰ ταῦθ', ὅπως νῶν ἐγένεθ' υἱὸς οὐτοσί,
 ἐμοί τε δὴ καὶ τῇ γυναικὶ τὰγαθῇ,
 περὶ τοῦνόματος δὴ 'ντεῦθεν ἐλοιδορούμεθα·
 ἢ μὲν γὰρ ἵππον προσετίθει πρὸς τοῦνομα,
 65 Ἐάνθιππον ἢ Χαριππον ἢ Καλλιπίδην,
 ἐγὼ δὲ τοῦ πάππου 'τιθέμην Φειδωνίδην.
 τέως μὲν οὖν ἐκρινόμεθ'· εἶτα τῷ χρόνῳ
 κοινῇ ξυνέβημεν καθέμεθα Φειδιπίδην.
 τοῦτον τὸν υἱὸν λαμβάνουσ' ἐκορίζετο,
 70 “ὅταν σὺ μέγας ὦν ἄρμ' ἐλαύνης πρὸς πόλιν,
 ὡσπερ Μεγακλῆς, ξυστίδ' ἔχων.” ἐγὼ δ' ἔφην,
 “ὅταν μὲν οὖν τὰς αἴγας ἐκ τοῦ Φελλέως,
 ὡσπερ ὁ πατήρ σου, διφθέραν ἐνημμένος.”
 ἀλλ' οὐκ ἐπίθετο τοῖς ἐμοῖς οὐδὲν λόγοις,
 ἀλλ' ἵπερόν μου κατέχεεν τῶν χρημάτων.
 75 νῦν οὖν ὄλην τὴν νύκτα φροντίζων ὁδοῦ
 μίαν ἠῦρον ἀτραπὸν δαιμονίως ὑπερφυᾶ,
 ἦν ἦν ἀναπέισω τουτονί, σωθήσομαι.
 ἀλλ' ἐξεγεῖραι πρῶτον αὐτὸν βούλομαι.
 πῶς δῆτ' ἂν ἦδιστ' αὐτὸν ἐπεγεύραμι; πῶς;
 80 Φειδιπίδη Φειδιπίδιον.

- (a) What reasons does Strepsiades have to be worried? Give **three** details from the text immediately preceding this extract. [3 marks]
- (b) Outline Strepsiades's relationship with his wife. Support your answer by quoting the Greek text. [4 marks]
- (c) Explain the pun in ἵπερόν (line 74). [2 marks]
- (d) Translate νῦν ... σωθήσομαι (lines 75–77). [3 marks]
- (e) Giving relevant examples, briefly discuss Strepsiades's attitude towards his son in this extract. No quotation of the Greek text is required. [3 marks]

Genre: Comedy**Question 8. Aristophanes *Clouds* 1036–1062**

- 1040 ΑΔ. καὶ μὴν πάλαι γ' ἐπιγύμνη τὰ σπλάγχνα κάπεθύμουν
ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίας γνώμασι συνταράξει.
ἐγὼ γὰρ ἤττων μὲν λόγος δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐκλήθη
ἐν τοῖσι φροντισταῖσιν, ὅτι πρῶτιστος ἐπενόησα
τοῖσιν νόμοις καὶ ταῖς δίκαις τάναντί' ἀντιλέξει.
καὶ τοῦτο πλεῖν ἢ μυρίων ἔστ' ἄξιον στατήρων,
αἰρούμενον τοὺς ἤττονας λόγους ἔπειτα νικᾶν.
σκέψαι δὲ τὴν παιδευσιν ἢ πέποιθεν ὡς ἐλέγξω,
ὅστις σε θερμῶ φησι λοῦσθαι πρῶτον οὐκ ἔάσειν.
- 1045 ΔΙ. καίτοι τίνα γνώμην ἔχων ψέγεις τὰ θερμὰ λουτρά;
ΑΔ. ὅτι κακιστόν ἐστι καὶ δειλὸν ποιεῖ τὸν ἄνδρα.
ΑΔ. ἐπίσχε· εὐθύς γὰρ σ' ἔχω μέσον λαβὼν ἄφυκτον.
καί μοι φράσον, τῶν τοῦ Διὸς παίδων τίν' ἄνδρ' ἄριστον
ψυχὴν νομίζεις, εἰπέ, καὶ πλείστους πόνους πονῆσαι.
- 1050 ΔΙ. ἐγὼ μὲν οὐδέν' Ἑρακλέους βελτίον' ἄνδρα κρίνω.
ΑΔ. ποῦ ψυχρὰ δῆτα πάποτ' εἶδες Ἑράκλεια λουτρά;
καίτοι τίς ἀνδρειότερος ἦν;
ΔΙ. ταῦτ' ἐστὶ ταῦτ' ἐκεῖνα,
ἃ τῶν νεανίσκων ἀεὶ δι' ἡμέρας λαλούντων
πλήρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλαιστράς.
- 1055 ΑΔ. εἴτ' ἐν ἀγορᾷ τὴν διατριβὴν ψέγεις· ἐγὼ δ' ἐπαινώ.
εἰ γὰρ πονηρὸν ἦν, Ὀμηρος οὐδέποτ' ἂν ἐποίει
τὸν Νέστορ' ἀγορητὴν ἂν οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἅπαντας.
ἄνεμι δῆτ' ἐντεῦθεν ἐς τὴν γλῶτταν, ἦν ὁδὸς μὲν
οὐ φησι χρῆναι τοὺς νέους ἀσκεῖν, ἐγὼ δὲ φημι.
- 1060 καὶ σωφρονεῖν αὖ φησι χρῆναι· δύο κακῶ μεγίστω.
ἐπεὶ σὺ διὰ τὸ σωφρονεῖν τῷ πάποτ' εἶδες ἤδη
ἀγαθὸν τι γενόμενον, φράσον, καὶ μ' ἐξέλεγξον εἰπῶν.

- (a) Give **four** examples from the text that summarize the Unjust Argument's approach to life. No quotation of the Greek text is required. [4 marks]
- (b) Translate ἐπίσχεσ ... πονῆσαι (lines 1047–1049). [3 marks]
- (c) What does the Unjust Argument mean with the words ἐν ἀγορᾷ τὴν διατριβὴν ψέγεις (line 1055)? [2 marks]
- (d) Explain the relevance of warm and cold baths for this extract. [4 marks]
- (e) Give **two** examples of activities the youths should practice in the Just Argument's view. [2 marks]

Genre: Philosophy**Question 9. Plato *Apology* 19a–d**

ἀναλάβωμεν οὖν ἐξ ἀρχῆς τίς ἡ κατηγορία ἐστὶν ἐξ ἧς ἡ ἐμὴ διαβολὴ γέγονεν, ἣ δὴ καὶ πιστεύων Μέλητος με ἐγράψατο τὴν γραφὴν ταύτην. εἶεν· τί δὴ λέγοντες διέβαλλον οἱ διαβάλλοντες; ὥσπερ οὖν κατηγορῶν τὴν ἀντωμοσίαν δεῖ ἀναγνῶναι αὐτῶν· “Σωκράτης ἀδικεῖ καὶ περιεργάζεται ζητῶν τά τε ὑπὸ γῆς καὶ οὐράνια καὶ τὸν ἦττω λόγον κρείττω ποιῶν καὶ ἄλλους ταῦτα ταῦτα διδάσκων.” τοιαύτη τίς ἐστὶν· ταῦτα γὰρ ἐρωᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ, Σωκράτη τινὰ ἐκεῖ περιφερόμενον, φάσκοντά τε ἀεροβατεῖν καὶ ἄλλην πολλὴν φλυαρίαν φλυαροῦντα, ὧν ἐγὼ οὐδὲν οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν πέρι ἐπαῖω. καὶ οὐχ ὡς ἀτιμάζων λέγω τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην, εἴ τις περὶ τῶν τοιούτων σοφός ἐστιν – μὴ πως ἐγὼ ὑπὸ Μελήτου τοσαύτας δίκας φεύγοιμι – ἀλλὰ γὰρ ἐμοὶ τούτων, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν μέτεστιν. μάρτυρας δὲ αὐτῶν τοῦς πολλοὺς παρέχομαι, καὶ ἀξιῶ ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν τε καὶ φράζειν, ὅσοι ἐμοῦ πώποτε ἀκηκόατε διαλεγομένου – πολλοὶ δὲ ὑμῶν οἱ τοιοῦτοὶ εἰσιν – φράζετε οὖν ἀλλήλοις εἰ πώποτε ἢ μικρὸν ἢ μέγα ἤκουσέ τις ὑμῶν ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγομένου, καὶ ἐκ τούτου γνῶσεσθε ὅτι τοιαῦτ’ ἐστὶ καὶ τᾶλλα περὶ ἐμοῦ ἃ οἱ πολλοὶ λέγουσιν.

- (a) Where is Socrates? To whom is he speaking? Give **one** of the charges brought against him in this extract. [3 marks]
- (b) According to Socrates, how did his opponents portray him? [4 marks]
- (c) Give **three** arguments, supporting your answer by quoting the Greek text, by which Socrates rejects his opponents’ accusation. [3 marks]
- (d) Give **two** examples, quoting from the Greek text, of rhetorical devices used by Socrates. [2 marks]
- (e) Translate φράζετε ... λέγουσιν (lines 11–13). [3 marks]

Genre: Philosophy**Question 10. Plato *Apology* 39c–e**

τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ ὑμῖν χρησιμωδεῖσαι, ὧ καταψηφισάμενοί μου· καὶ γὰρ εἰμι ἤδη ἐνταῦθα ἐν ᾧ μάλιστα ἄνθρωποι χρησιμωδοῦσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι. φημί γάρ, ὧ ἄνδρες οἱ ἐμὲ ἀπεκτόνατε, τιμωρίαν ὑμῖν ἤξειν εὐθύς μετὰ τὸν ἐμὸν θάνατον πολὺ χαλεπωτέραν νῆ Δία ἢ οἶαν ἐμὲ ἀπεκτόνατε· νῦν γὰρ τοῦτο εἴργασθε οἰόμενοι μὲν ἀπαλλάξεσθαι τοῦ διδόναι ἔλεγχον τοῦ βίου, τὸ δὲ ὑμῖν πολὺ ἐναντίον ἀποβήσεται, ὡς ἐγὼ φημι. πλείους ἔσονται ὑμᾶς οἱ ἐλέγχοντες, οὓς νῦν ἐγὼ κατεῖχον, ὑμεῖς δὲ οὐκ ἠσθάνεσθε· καὶ χαλεπώτεροι ἔσονται ὅσῳ νεώτεροί εἰσιν, καὶ ὑμεῖς μᾶλλον ἀγανακτήσετε. εἰ γὰρ οἴεσθε ἀποκτείνοντες ἀνθρώπους ἐπισχῆσειν τοῦ ὄνειδίζειν τινὰ ὑμῖν ὅτι οὐκ ὀρθῶς ζῆτε, οὐ καλῶς διανοεῖσθε· οὐ γὰρ ἐσθ' αὕτη ἡ ἀπαλλαγή οὔτε πάνυ δυνατὴ οὔτε καλὴ, ἀλλ' ἐκείνη καὶ καλλίστη καὶ ῥάστη, μὴ τοὺς ἄλλους κολοῦειν ἀλλ' ἑαυτὸν παρασκευάζειν ὅπως ἔσται ὡς βέλτιστος. ταῦτα μὲν οὖν ὑμῖν τοῖς καταψηφισαμένοις μαντευσάμενος ἀπαλλάττομαι. τοῖς δὲ ἀποψηφισαμένοις ἡδέως ἂν διαλεχθεῖην ὑπὲρ τοῦ γεγονότος τουτουῖ πράγματος, ἐν ᾧ οἱ ἄρχοντες ἀσχολίαν ἄγουσι καὶ οὐπω ἔρχομαι οἱ ἐλθόντα με δεῖ τεθνάναι.

- (a) Give the **two** Greek words with which Socrates describes his style of speech and explain on what grounds he can speak in this manner. [3 marks]
- (b) Give **three** details about what, according to Socrates, is going to happen to the people who have sentenced him. [3 marks]
- (c) εἰ γὰρ οἴεσθε ... καλή (lines 7–9). What are Socrates's interlocutors trying to escape and why? [2 marks]
- (d) Translate ταῦτα ... πράγματος (lines 10–12). [3 marks]
- (e) ἐν ᾧ οἱ ἄρχοντες ἀσχολίαν ἄγουσι (line 12). Explain this sentence. Who is doing what? What has just happened? What is going to happen next? [4 marks]